

**ЩОРІЧНИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС
«КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ»**

ТВОРЧА РОБОТА УЧАСНИКА ТРЕТЬОГО ТУРУ
ЩОРІЧНОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
“КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ”
НА ТЕМУ:

ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Зубашич Світлана Миколаївна
прізвище, ім'я, по батькові учасника

Відділ освіти Новосанжарської
районної державної адміністрації
місце роботи

ГОЛОВНИЙ СПЕЦІАЛІСТ
посада

16.08.2018
дата виконання

підпис учасника

2018 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1 ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	4
1.1. Основні принципи створення Європейського освітнього простору	4
1.2. Запровадження положень Болонського процесу в Україні.....	5
1.3. Рівень освіти у Європейських країнах та системи освіти зарубіжних країн.....	8
Розділ 2 АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ОСВІТИ НОВОСАНЖАРСЬКОГО РАЙОНУ	11
ВИСНОВКИ.....	13
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	15
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку нашої країни, коли відбуваються процеси зміцнення України, як незалежної держави та інтеграцією її у глобальні світові процеси усе більшого значення набуває розвиток освіти. Це вимагає детального аналізу та дослідження рівня освіти в Україні, вивчення зарубіжного досвіду та умови для досягнення максимальної сумісності системи вищої освіти в межах єдиного європейського освітянського простору.

Мета та завдання. Мета роботи полягає у виявленні принципів створення єдиного Європейського освітнього простору та розвиток освіти в Україні для реальної реалізації основних Болонських принципів.

Поставлена мета зумовила виконання низки завдань:

- окреслення основних принципів єдиного європейського освітянського простору та визначення рівня розвитку освіти у Європейських країнах;
- вивчення стану розвитку освіти в Україні;
- визначення пріоритетних напрямів розвитку дошкільної, загальної середньої освіти у Новосанжарському районі Полтавської області.

Розділ 1

ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

1.1. Основні принципи створення Європейського освітнього простору

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору. [1]

Тенденції розвитку освіти України визначені стратегією її приєднання до Болонського процесу, яке відбулося з підписанням відповідного акту 19 травня 2005 року в м. Берген (Норвегія). Основною метою Болонського процесу є створення зони європейської вищої освіти. Тому запровадження Болонських принципів є важливим кроком на шляху до євроінтеграції України та засобом полегшення доступу громадян до якісної освіти.

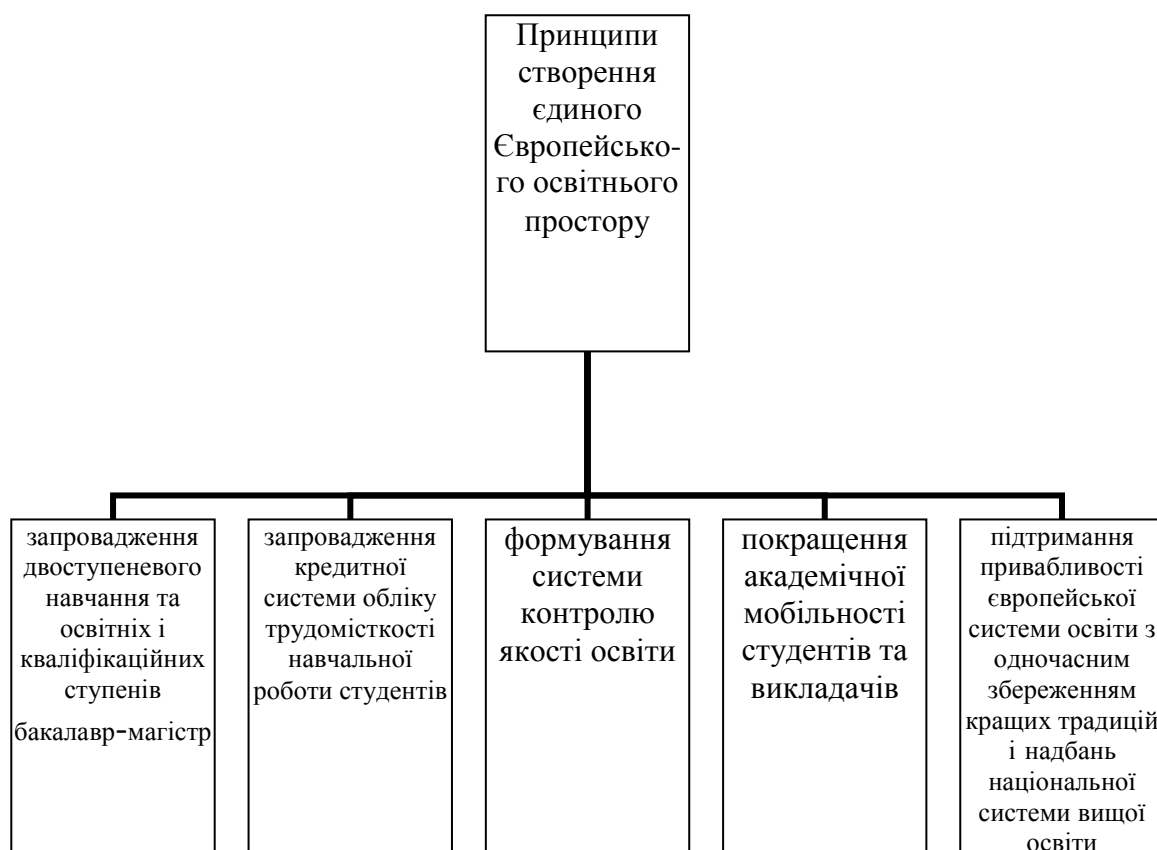

Рис.1.1. Принципи створення єдиного Європейського освітнього простору [1]

1.2. Запровадження положень Болонського процесу в Україні

З часу приєднання до Болонського процесу в Україні проведено низку заходів, що свідчать про системне реформування вищої школи. Основні досягнення визначено в аналітичному звіті Болонського Секретаріату, підготовленому на основі Національного звіту із запровадження положень Болонського процесу в системі вищої освіти України у 2007–2009 рр. До таких, зокрема, відносять: впровадження ступеневої системи, стандартів і рекомендацій забезпечення якості вищої освіти відповідно до вимог знаної міжнародної організації «Європейська мережа забезпечення якості», набуття урядового членства в Європейському реєстрі із забезпечення якості, введення європейської кредитно-трансферної системи, додатку до диплома європейського зразка, розробку національної системи кваліфікацій.

Україна стрімко рухається на шляху до реальної реалізації основних Болонських принципів. Згідно із Національним звітом щодо впровадження положень Болонського процесу від 14 грудня 2006 року у 2006/2007 навчальному році всі ВНЗ III-IV рівня акредитації перейшли на двоступеневу систему підготовки. Закон «Про вищу освіту» 2014 року затвердив у системі вищої освіти України наступні освітньо-кваліфікаційні рівні: молодший бакалавр – бакалавр – магістр – доктор філософії (PhD) – доктор наук. Відповідна система освітньо-кваліфікаційних рівнів функціонує в більшості європейських країн та відповідає вимогам Болонського процесу.

Досить вдалим виявилось і застосування європейської кредитної трансферної системи ECTS, на яку повністю перейшли всі українські заклади вищої освіти.

Позитивним для нашої держави в розвитку міжнародної академічної мобільності є участь у міжнародних освітніх програмах. Так, наприклад, Програма ЄС Темпус (Трансєвропейська програма мобільності для навчання в університетах), або Еразмус+ (з 2014 року), фінансує міжуніверситетську співпрацю в сфері розробки та вдосконалення навчальних програм заохочує всіх зацікавлених виявляти ініціативу, шукати інноваційні підходи, створювати новітні освітні продукти та послуги з урахування кращого міжнародного досвіду.

Рис. 1.2. Напрями Програми Темпус

Усі три напрями Програми Темпус передбачають можливість обміну досвідом між вітчизняними ВНЗ та університетами країн ЄС, побудованого на принципі мобільності науково-педагогічних працівників.

У межах європейського дослідницького простору важливим інструментом не тільки розвитку і сприяння мобільності докторантів, але й підвищення якості їхньої підготовки є рамкові програми з досліджень ЄС. З 1984 р. було профінансовано і реалізовано 7 таких рамоквих програм, а зараз реалізується восьма програма FP8 (Горизонт 2020). Це найбільша рамкова програма Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій з загальним бюджетом близько 80 млрд. євро, розрахована на 2014 – 2020 роки. Участь України в проектах Восьмої рамкової програми сприятиме розширенню участі українських науково-дослідних організацій та університетів в європейських наукових дослідженнях, а також розвитку партнерських взаємовідносин між Україною та ЄС. [13]. З початку участі УКРАЇНИ в "Горизонт 2020", станом на 2017 р. у нашій країні є 69 переможних проектів, які отримали близько 12 млн євро. Найбільше проектів отримали фінансування за напрямками Marie Skłodowska-Curie actions, довіклія та інформаційно-комунікаційні технології [13].

У контексті стратегічних завдань державної освітньої політики України зовнішню студентську мобільність слід розглядати як істотну статтю поповнення бюджету..

Разом з тим залишається ще ряд невирішених, складних проблем, які в першу чергу пов'язані з важким економічним станом нашої країни, недостатнім фінансуванням сфери освіти та науки з боку держави, досить низьким рівнем володіння іноземними мовами. Однак, Україна поступово рухається у європейському напрямку про що свідчать статистичні дані, щодо зростання кількості випускників, що бажають здавати ЗНО з іноземних мов. У порівнянні з 2009 роком, кількість випускників закладів загальної середньої освіти, які

здавали зовнішнє незалежне оцінювання з іноземної мови становила 69053, у 2017 – 87364, а вже у 2018 – 92462 (Додаток 1).

1.3. Рівень освіти у Європейських країнах та системи освіти зарубіжних країн

Важливою складовою нашого життя є освіта, так як без належного навчання молоде покоління не матиме майбутнього. Дивно, здавалося б, важливість цього очевидна, але в деяких країнах освіта є пріоритетною сферою життєдіяльності, а є такі, де їй зовсім не приділяють уваги. У різних країнах системи освіти не ідентичні, але кожна своєрідна і може бути досить якісною. Хороша освіта є найкращим вкладенням в світ. Всі розвинені країни можуть похвалитися якісною освітою, яка є запорукою їх успіху. Європейські країни завжди були знані у світі високою якістю освіти та досконалою системою освіти.

Так, Польща - це перша країна в світі, де було створено власне міністерство освіти, яке до сих пір працює найкращим і належним чином. Це виражається в багатьох освітніх успіхах, але найвищі нагороди країна неодноразово отримувала в області математики та інших фундаментальних наук. Польща відрізняється високими показниками грамотності. Польська вища школа визнається в багатьох країнах завдяки стабільно високій якості навчання. Ця країна також є кращим вибором для студентів-іноземців. Історія освіти в Польщі йде корінням в XII століття. У 70% студентів цієї країни викладання ведеться англійською мовою (Додаток 2).

Фінляндія відома наданням максимальної свободи школярам і студентам. Освіта тут абсолютно безкоштовна, харчування також оплачується шкільною адміністрацією, якщо учень присутній в школі повний робочий день. Незважаючи на це, тут приділяється велика увага залученню студентів до вищих навчальних закладів. Тому, ця країна також відома як лідер за кількістю людей, які закінчують будь-яку форму освіти послідовно. Тут виділяється досить великий бюджет на освіту. Він дорівнює € 11,1 млрд, що дозволяє країні

мати якісну освіту від початкового до вищого рівня. У Фінляндії майже 100-відсоткова грамотність, що також говорить про високий рівень освітньої системи (Додаток3).

Великобританія - країна, яка добре відома всьому світу своєю якістю освіти не тільки на шкільному рівні, але і на рівні вищої освіти. Оксфордський університет – це університет номер один у всьому світі. Великобританія відома також як піонер у сфері освіти, тому історія навчальних закладів та становлення системи освіти в цілому тут пройшли дуже довгий період. Але, на подив, Великобританія не приділяє особливої уваги якості освіти на початковому і середньому рівні, хоча вища освіта здобуває відмінну оцінку за всіма параметрами. Варто відзначити, що система освіти Великобританії займає друге місце в Європі [11] (Додаток 4).

Розділ 2

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ОСВІТИ НОВОСАНЖАРСЬКОГО РАЙОНУ

Освітня стратегія Новосанжарського району Полтавської області направлена на забезпечення функціонування і розвитку дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, підвищення якості освітніх послуг з урахуванням демографічної ситуації відповідно до вимог суспільства, стану соціально-економічного розвитку, запитів громадян і потреб району.

На території Новосанжарського району функціонує 26 закладів загальної середньої освіти, серед яких 1- опорний заклад, 22 заклади дошкільної та 4 заклади позашкільної освіти. Триває процес передачі закладів освіти у підпорядкування ОТГ. За I півріччя 2018 року на баланс ОТГ передано 11 закладів дошкільної освіти та 1 заклад позашкільної освіти.

Головними пріоритетами дошкільної освіти в Новосанжарському районі є забезпечення якісної та доступної дошкільної освіти, виховання здорової гармонійно розвиненої особистості.

Дошкільну освіту в закладах району здобуває 861 дітей дошкільного та переддошкільного віку. З них 384 дитини старшого дошкільного віку (від 5 до 6 (7) років), з яких 321 (84 %) дитина здобуває освіту у дошкільних закладах, решта 63 (18%) дитини цього віку здобувають дошкільну освіту за рахунок інших форм: соціально-педагогічного патронату та підготовчих груп при закладах загальної середньої освіти району в населених пунктах, де немає дошкільних закладів. (Додатки 5-7)

Протягом 2012-2017 років мережа закладів району розширилась:

- у 2014 році відновив роботу Маячківський ясла-садок «Перлинка», розрахований 26 місць;
- у 2017 році у Полузирському НВК додатково відкрито другу дошкільну групу.

Завершено ремонтні роботи по реконструкції шкільного приміщення Крутобалківської загальноосвітньої школи I-III ступенів під заклад дошкільної освіти на 25 місць.

Функціонування дошкільного підрозділу розпочато в лютому 2018 року.

Як результат цього протягом останніх 5 років потужність закладів району зросла на 51 одиницю і становить 990 місць.

Загальна чисельність учнівського контингенту у 2017-2018 навчальному році становила 3061, що на 91 учнів більше проти минулого навчального року. Усі діти шкільного віку, які підлягають навчанню, охоплені здобуттям освіти. Входження України в європейський і світовий освітній простір вимагає проведення модернізації змісту освіти в контексті її відповідності сучасним потребам.

У закладах освіти району реалізують освітні технології міжнародних проектів і програм, а саме:

Опорний заклад «Руденківська ЗОШ I-III ступенів» – учасник Міжнародного проекту «eTwinning Plus».

Новосанжарський НВК, Соколовобалківська ЗОШ I-III ст та опорний заклад «Руденківська ЗОШ I-III ст.» за участю представників Корпусу Миру (США) учасники проекту "Викладання англійської мови як іноземної" (TEFL).

Учні закладів освіти протягом останніх років постійно беруть участь в Українсько – Американській «Програмі обміну майбутніх лідерів» (FLEX);

Протягом останніх десяти років троє учнів Новосанжарського НВК були направлені на навчання у США. У цьому навчальному році 5 учнів (Новосанжарський НВК) успішно пройшли тестові випробування.

Одним із пріоритетних напрямків державної політики в галузі освіти є запровадження інклюзивного навчання, що реалізує право на рівний доступ до якісної освіти дітей із особливими освітніми потребами. Для підтримки дітей з особливими освітніми потребами, функціонує 20 інклюзивних класів (27 учнів) та 4 інклюзивні групи у закладах дошкільної освіти (4 вихованці), введено 10 ставок асистента у ЗЗСО та 3,5 ставки у ЗДО. Забезпечення соціального захисту

дітей відбувається шляхом соціально-педагогічного патронату, психологічної підтримки, якості і доступності психологічних і соціальних послуг усім учасникам навчально-виховного процесу. На базі Новосанжарського інклюзивно – ресурсного центру, який створено у 2018 році відкрита ігрова сенсорна кімната, яка обладнана відповідно вимог за кошти державного бюджету (50,3 тис.грн.).

На даний час найбільше зусиль працівниками освіти прикладається для організованого запровадження ключової реформи Міністерства освіти і науки – НУШ (Нова українська школа)

Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті. Для цього підготовлені педагогічні працівники, триває процес придбання меблів, обладнання, комп'ютерної техніки та інше.

ВИСНОВКИ

Таким чином, інтеграція України у європейський освітній простір реалізовувалася в рамках участі у Болонському процесі, який започаткував становлення єдиного європейського освітнього простору. У процесі реформування системи вищої освіти наша держава поступово переходить на європейські освітні стандарти.

Рис. 1.3. Перехід України на європейські освітні стандарти

Все більше українських студентів мають можливість навчатися та працювати у Європейських вищих навчальних закладах, переймати досвід у застосуванні передових технологій, розкривати свій науковий потенціал.

Одним із основних завдань для української школи є вихід на середньоєвропейські показники кількості учнів у класі та співвідношення кількості учнів і вчителів. Це стане однією із передумов переходу до «бюджетування яке зорієнтоване на результат».

Відповідно до досягнутих результатів та визначених цілей, вимог сьогодення, необхідністю запровадження освітніх реформ та новацій необхідно спрямувати зусилля працівників освіти, громадськості на:

- оптимізацію мережі закладів освіти із урахуванням запитів населення та фінансово-економічних чинників;
- забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі;
- подальше формування здоров'язбережувального середовища;
- формування національно свідомого громадянина України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту»: Верховна Рада України; Закон від 05.09.2017 № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
2. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / За ред. В. Г. Кременя. – К., 2008. – 147 с.
3. Січкаренко Г. Г. Трансформація вищої освіти в незалежній Україні / Г. Г. Січкаренко. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. – 362 с.
4. Литвин О. Болонський процес і наші державні стандарти / О. Литвин // Вища освіта України. – 2004. – № 3. – С. 42-44.
5. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. / М.З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2006. – 544 с.
6. Андрущенко В. Педагогічна освіта України в стратегії Болонського процесу: Бесіда з ректором педагогічного університету ім. М. Драгоманова В. Андрущенко / Вела М. Корюненко // Освіта України. – 2004. – № 13. – 17 лютого. – С. 4.
7. Вікторов В. Нові моделі управління освітою: [Процес перетворень у системі управління освітою України відповідно до вимог Болонського процесу] / В. Вікторов // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 66-71.
8. Данилишин М. Оболонювання: [Погляд на приєднання України до Болонського процесу: труднощі приєднання] / М. Данилишин // Всеукраїнська технічна газета. – 2005. – № 27 (7 липня). – С. 8-9.
9. Калінічева Г. І. Академічна мобільність як складова європейського простору вищої освіти / Г. І. Калінічева // Вища освіта України. – Додаток 4, том 1(19) – 2010. – Тематичний випуск Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору – 576 с.
10. Незабаром пройде основний етап PISA-2018 в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://testportal.gov.ua/2018/02/28/nezabarom-projde-osnovnyj-etap-pisa-2018-v-ukrayini/#more-7689>

11.Топ - 10 країн, чії системи освіти визнано найкращими в світі [Електронний ресурс].Режим доступу: <http://rainbowschool.international/uk/luchshie-sistemy-obrazovaniya-v-mire-top-10-stran/>

12.Проекти співпраці [Електронний ресурс].Режим доступу: <http://erasmus-plus.org.ua/erasmus/ka2-proekty-spivpratsi.html>

13.Горизонт - 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D1%82_2020

14. Освіта в сучасній Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/12461220/pedagogika/osvita_suchasniy_ukrayini